

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Załącznik do uchwały Nr 20/944/23
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 17 maja 2023 r.

***Aktualizacja Oceny ex-ante
dla instrumentów finansowych wdrażanych w województwie
kujawsko-pomorskim w ramach programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027***

Spis treści

1. Wykaz skrótów	3
2. Wstęp	4
3. Podstawa prawna aktualizacji analizy ex-ante dla instrumentów finansowych realizowanych w ramach FEdKP 2021-2027.	5
4. Zmiana sytuacji gospodarczej w kraju i na świecie jako czynnik determinujący aktualizację oceny ex-ante.	6
5. Aktualizacja głównych założeń w zakresie realizacji instrumentów finansowych realizowanych w ramach FEdKP 2021-2027.....	7
5.1 Główne założenia finansowe dla instrumentów FEdKP 2021-2027	7
5.2 CP 1 Fundusze Europejskie na rzecz wzrostu innowacyjności i konkurencyjności regionu.	9
5.2.1. Cel szczegółowy 1 (iii) Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne.	9
5.3 CP 2 Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony zasobów środowiska regionu.....	16
5.3.1 Cel Szczegółowy 2(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	16
5.3.2 Cel Szczegółowy 2 (ii) Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	25
5.3.3 Cel szczegółowy 2(vi) Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zasobooszczędnym	28
5.4 CP 5 Fundusze europejskie na wzmocnienie potencjałów endogenicznych regionu	30
6. Uzasadnienie poziomu szkodowości w ramach instrumentów finansowych	31
7. Schemat systemu wdrażania instrumentów finansowych.....	31

1. Wykaz skrótów

EFRR	Europejski fundusz rozwoju regionalnego
Analiza ex-ante / ocena ex-ante	Ocena ex-ante dla instrumentów finansowych wdrażanych w województwie kujawsko-pomorskim w ramach programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 przyjmowana i aktualizowana zgodnie z wymogami art. 58 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060. Pierwotna ocena ex ante dla FEdKP 2021-2027 jest zawarta w dokumencie pod nazwą Analiza potrzeb inwestycyjnych i form wsparcia w województwie kujawsko-pomorskim, w tym zakresie możliwości zastosowania instrumentów finansowych, raport cząstkowy moduł 2, Warszawa, 10 grudnia 2021 r.
FENG	Program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki
FEdKP 2021-2027	Program Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027
KPFR	Kujawsko-Pomorski Fundusz Rozwoju sp. z o.o.
Instytucja Zarządzająca	Instytucja Zarządzająca Programem Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027
Rozporządzenie nr 2021/1060	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. U. UE. L. z 2021 r. Nr 231, str. 159 z późn. zm.).
RPO WK-P na lata 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

UE	Unia Europejska
Umorzenie	Poprzez umorzenie należy rozumieć zgodnie z art. 58 ust. 5 Rozporządzenia nr 2021/1060 wsparcie programu w formie dotacji w ramach pojedynczej operacji instrumentu finansowego, w ramach jednej umowy o finansowaniu, w przypadku gdy obie różne od siebie formy wsparcia są oferowane przez podmiot wdrażający instrument finansowy. Dotacja łączona z instrumentem finansowym może przybrać formę rabatu kapitałowego lub dotacji kapitałowej.

2. Wstęp

Przedmiotem niniejszego opracowania jest aktualizacja oceny ex-ante dla instrumentów finansowych wdrażanych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027.

Pierwotna ocena ex-ante pod nazwą „*Analiza potrzeb inwestycyjnych i form wsparcia w województwie kujawsko-pomorskim, w tym zakresie możliwości zastosowania instrumentów finansowych, raport cząstkowy moduł 2, Warszawa, 10 grudnia 2021 r.*” została przygotowana na zlecenie Instytucji Zarządzającej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 w grudniu 2021 r. Dokument ten zawiera rekomendacje dotyczące wdrażania instrumentów finansowych w okresie programowania 2021-2027 w ramach FEdKP 2021-2027. Ocena ex-ante dla FEdKP 2021-2027 opierała się na analizach przeprowadzonych przez Wykonawcę w zasadniczo innym otoczeniu gospodarczym niż obecnie (aktualnie występują znacząco wyższe stopy procentowe wpływające na zdolność kredytową przedsiębiorstw, co znacząco wpływa na wysokość i możliwość uzyskania kredytów bankowych; większy jest poziom niepewności na rynkach finansowych w związku z agresją Rosji na Ukrainę i związanych z tym sankcjach odwetowych podjętych przez Polskę i inne kraje; występuje znaczący wzrost cen energii, co wpływa negatywnie na koszty prowadzenia działalności gospodarczej, a także na decyzje inwestycyjne). Ponadto, warto zwrócić uwagę na czasookres powstawania analizy ex-ante dla instrumentów finansowych realizowanych w ramach programu FEdKP 2021-2027. Proces ten toczył się od czerwca do października 2021 r., a ostateczne wyniki przedmiotowej analizy zostały przedstawione Instytucji Zarządzającej odpowiednio we wrześniu 2021 r. - co do modułu pierwszego oraz w grudniu 2021 r. , w odniesieniu do modułu drugiego analizy. Konieczność aktualizacji oceny ex-ante wynika również z zatwierdzenia przez Komisję Europejską programu, którego proces negocjacji rozpoczął się we wrześniu 2021 r., a zakończył 7 grudnia 2022 r.¹, po agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, która zmieniła w sposób kluczowy sytuację gospodarczą kraju, w tym naszego regionu, o czym mowa w kolejnym rozdziale. Ponadto, w wyniku negocjacji programu FEdKP 2021-2027 z Komisją Europejską,

¹ Program FEdKP2021-2027 decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 7 grudnia 2022 r. [CCI2021PL16FFPR002].

istotnemu rozszerzeniu uległ zakres stosowania instrumentów finansowych, czego widocznym efektem jest wzrost kwoty przeznaczonej na finansowanie zwrotne w programie FEKP 2021-2027, szczególnie w obszarach strategicznej interwencji związanej z zieloną gospodarką i jej dostosowaniem do zmian klimatu. Mając na względzie powyższe, niniejszy dokument stanowi aktualizację „Oceny ex-ante dla instrumentów finansowych wdrażanych w województwie kujawsko-pomorskim w ramach programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027”, sporządzonej zgodnie z wymogami art. 58 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060.

Dokument ten stanowi analizę możliwości i zasadności zastosowania instrumentów finansowych w Celu Polityki 1 oraz Celu Polityki 2 wraz z uzasadnieniem zmian w stosunku do pierwotnie wskazanych w Ocenie ex ante.

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone przez Biuro ds. Przedsiębiorczości i Instrumentów Finansowych, Wydziału Programowania, Departamentu Funduszy Europejskich.

3. Podstawa prawna aktualizacji analizy ex-ante dla instrumentów finansowych realizowanych w ramach FEKP 2021 2027.

Podstawę prawną opracowania i aktualizacji Oceny ex-ante stanowi art. 58 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, zgodnie z którym *odpowiednie wsparcie z Funduszy za pośrednictwem instrumentów finansowych jest oparte na ocenie ex ante, za której sporządzenie odpowiada instytucja zarządzająca. Ocena ex ante musi zostać ukończona, zanim instytucje zarządzające dokonają wkładów z programu do instrumentów finansowych.*

Ocena ex ante obejmuje co najmniej następujące elementy:

- a) proponowaną kwotę wkładu z programu do instrumentu finansowego i szacowany efekt dźwigni, wraz z krótkim uzasadnieniem;*
- b) proponowane oferowane produkty finansowe, w tym ewentualną potrzebę zróżnicowanego traktowania inwestorów;*
- c) proponowaną docelową grupę ostatecznych odbiorców;*
- d) oczekiwany wkład instrumentu finansowego w osiągnięcie celów szczegółowych.*

Ocena ex ante może być poddana przeglądowi lub aktualizacji, może obejmować część lub całość terytorium państwa członkowskiego i opierać się na istniejących lub zaktualizowanych ocenach ex ante.

W oparciu o powyższe przepisy prawa, Instytucja Zarządzająca zleciła zewnętrznemu podmiotowi przygotowanie analizy ex-ante dla instrumentów finansowych realizowanych w ramach programu FEKP 2021-2027, której wyniki zostały zaprezentowane w dokumencie pod nazwą *Analiza potrzeb inwestycyjnych i form wsparcia w województwie kujawsko-pomorskim, w tym zakresie możliwości zastosowania instrumentów finansowych, raport cząstkowy moduł 2, Warszawa, 10 grudnia 2021 r.* Mając na względzie powyższe, należy wskazać, że dyspozycja art. 58 daje Instytucji Zarządzającej uprawnienie w zakresie dokonania przeglądu lub aktualizacji oceny ex-ante. W związku z tym, zważywszy na istotną zmianę sytuacji gospodarczej jaka nastąpiła już po przyjęciu oceny ex-ante dla FEKP 2021-2027 oraz zatwierdzenie przez Komisję Europejską programu Fundusze Europejskie dla

Kujaw i Pomorza 2021-2027, niezbędne jest dokonanie aktualizacji istotnych elementów oceny ex-ante, o których mowa w art. 58 ust. 3 lit. a-d rozporządzenia ogólnego.

4. Zmiana sytuacji gospodarczej w kraju i na świecie jako czynnik determinujący aktualizację oceny ex-ante.

Od momentu przygotowania przez podmiot zewnętrzny analizy ex-ante dla instrumentów finansowych realizowanych w ramach FEDKP 2021-2027, tj. od 10 grudnia 2021 r., sytuacja w kraju i na świecie uległa diametralnej zmianie. 24 lutego 2022 r. Federacja Rosyjska dokonała nieuzasadnionej agresji wojskowej wobec Ukrainy i trwa ona do dnia dzisiejszego. Na terenie Ukrainy toczą się regularne walki o jej niepodległość. Ponadto, Białoruś uznawana jest za państwo, które pomaga zbroić się Federacji Rosyjskiej, a więc wspiera rosyjską agresję przeciwko Ukrainie. Powyższa sytuacja polityczna doprowadziła do podjęcia decyzji przez Unię Europejską oraz jej partnerów międzynarodowych o nałożeniu szeregu sankcji gospodarczych, których celem jest osłabienie gospodarki Federacji Rosyjskiej w ten sposób, aby w dłuższym okresie czasu utraciła ona zdolność finansowania prowadzonej przez siebie wojny. Powyższe sankcje i wprowadzone – m.in. przez Federację Rosyjską - środki odwetowe mają konsekwencje gospodarcze dla całego rynku wewnętrznego. Przedsiębiorstwa w UE odczuły już wielorakie skutki tych środków, zarówno bezpośrednie, jak i pośrednie. Przejawia się to m.in. w postaci spadku popytu, zakłóceniach realizowanych dostaw, zwłaszcza w przypadku surowców i półfabrykatów lub niedostępności albo ekonomicznej nieopłacalności innych środków produkcji. Ponadto, rosyjska agresja wojskowa wobec Ukrainy zakłóciła również łańcuchy dostaw niektórych produktów przywożonych do UE z Ukrainy, a także łańcuchy dostaw w ramach wywozu z UE do Ukrainy.

Należy także wskazać na sytuację gospodarczą w zakresie wzrostu cen energii elektrycznej oraz gazu jaka miała miejsce jeszcze przed wybuchem wojny w Ukrainie. Pod koniec 2021 roku widoczne były istotne wzrosty zarówno gazu, jak i energii elektrycznej, a wojna w Ukrainie doprowadziła tylko do pogłębienia się tychże wzrostów cen. Sytuację kryzysową pogłębił również wysoki wzrost cen paliw kopalnianych oraz paliw napędowych w 2022 r. Podkreślić należy, że wysokie ceny energii i paliw oddziałują w praktyce na całą gospodarkę, a są sektory, w których to oddziaływanie jest kluczowe dla funkcjonowania przedsiębiorstw, jak np. transport, turystyka, gastronomia. Powyższe zmiany gospodarcze rzutowały na płynność finansową przedsiębiorstw. Agresja wojskowa Rosji w Ukrainie pociągnęła za sobą także przymusową falę migracji obywateli Ukrainy do Polski oraz do krajów sąsiadujących, która także niesie za sobą konsekwencje gospodarcze dla Polski. Widząc powyższe problemy, również Komisja Europejska podjęła środki prawne w celu umożliwienia państwom członkowskim wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy².

Powyższa sytuacja polityczno-gospodarcza w sposób istotny oddziałuje na sytuację gospodarczą w Polsce. Zgodnie z analizą „Wpływ wojny w Ukrainie na działalność polskich firm”, przygotowaną przez Polski Instytut Ekonomiczny³, ponad 80% przedsiębiorców przyznało, że wojna wpłynęła na wzrost cen dóbr zaopatrzeniowo-inwestycyjnych, wyższe koszty działalności i wzrost ryzyka biznesowego.

² Komunikat Komisji Tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy (2022/C 131 I/01), (Dz. U. UE. C. z 2022 r. str. 131 z późn. zm.).

³ Ponad 80% firm w Polsce odczuło wpływ wojny na kluczowe obszary działalności - Polski Instytut Ekonomiczny (pie.net.pl), opublikowano: 22.02.2023 r. strona internetowa.

Prawie połowa polskich firm (45%) wskazała, że wojna miała silny wpływ na podniesienie cen produktów lub usług oferowanych przez przedsiębiorstwa. Powyższe w konsekwencji prowadzi do spowolnienia gospodarczego.

Zgodnie natomiast z Przeglądem Gospodarczym Polskiego Instytutu Ekonomicznego z kwietnia 2023 r.⁴, inflacja pozostanie na podwyższonym poziomie przez cały 2023 r. Autorzy spodziewają się, że inflacja w 2023 r. wyniesie średnio 12,6%. Głównym czynnikiem inflacji pozostanie wzrost cen żywności i energii. Wysoka pozostanie również inflacja bazowa, która opisuje ceny towarów przetworzonych oraz usług. Wyraźny spadek inflacji nastąpi najwcześniej dopiero na przełomie 2023 i 2024 r.

W tym miejscu należy odnieść się także do wysokości stóp procentowych, ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej, na których wpływ ma między innymi poziom inflacji. Jeszcze w 2020 r. stopy procentowe były na bardzo niskim poziomie, na co wpływ miała między innymi pandemia Covid-19. Najniższą stopę referencyjną odnotowano w maju 2020 r. wynosiła 0,1%⁵. Wraz jednak ze wzrostem inflacji Rada Polityki Pieniężnej podnosiła stopy procentowe. Obecnie stopa referencyjna wynosi 6,75%⁶ i zgodnie z prognozami ekspertów stopy procentowe nie ulegną zmianie w całym 2023 r., natomiast wysoka inflacja bazowa oraz rozpowszechnienie wzrostu cen powodują, że stabilizacja rynkowa będzie długa⁷. Wysokie stopy procentowe w sposób istotny obniżyły skalę inwestycji, w związku z tym, w celu pobudzenia inwestorów do podejmowania działań proinwestycyjnych, konieczne było dokonanie zmian w zaproponowanych produktach finansowych.

5. Aktualizacja głównych założeń w zakresie realizacji instrumentów finansowych realizowanych w ramach FEdKP 2021-2027

5.1 Główne założenia finansowe dla instrumentów FEdKP 2021-2027

W perspektywie finansowej 2021-2027 instrumenty finansowe mogą być szczególnie istotne (zwłaszcza w początkowych latach nowej perspektywy finansowej) ze względu na niestabilną sytuację geopolityczną i gospodarczą, co powodować może zmniejszenie skłonności zarówno przedsiębiorstw, jak i innych podmiotów do realizacji inwestycji. Po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19, który znacząco zdestabilizował działalność gospodarczą w wyniku wprowadzonych lockdownów, rok 2022 przyniósł agresję Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Rezultatem powyższego jest kolejne zwiększenie niepewności, a także kryzys energetyczny oraz dalsze przyspieszenie inflacji, co znacząco utrudnia prowadzenie działalności i tym samym prowadzi do zmniejszenia skłonności do inwestowania.

Mając powyższe na uwadze, należy zauważyć, że dostępność atrakcyjnie oprocentowanych instrumentów finansowych, w tym z możliwością umorzenia części kapitału, w ocenie Instytucji Zarządzającej jest istotnym elementem stymulowania inwestycji oraz stanowi podstawę do zwiększenia alokacji na instrumenty finansowe w ramach programu FEdKP 2021-2027⁸.

⁴ Gospodarka spowolniła, ale już w 2024 r. PKB wzrośnie o 2,2% - Polski Instytut Ekonomiczny (pie.net.pl), opublikowano:12.04.2023 r., strona internetowa.

⁵ Archiwum podstawowych stóp procentowych NBP od 1998, strona internetowa.

⁶ Podstawowe stopy procentowe NBP, strona internetowa.

⁷ Stopy procentowe: Stopy w maju bez zmian - Polski Instytut Ekonomiczny (pie.net.pl), opublikowano: 10.05.2023 r. strona internetowa.

⁸ Wskazana alokacja zgodnie z przyjętym przez Ewaluatora w ocenie ex-ante założeniem dotyczy zarówno alokacji przeznaczonej na pożyczki oraz wynagrodzenia (zarówno Menadżera Funduszu Powierniczego jak i

Zwiększenie alokacji EFRR w ramach FEdKP na interwencję w formie Instrumentów Finansowych o 13,89 mln EUR	Alokacja wg Oceny ex-ante dla FEdKP 2021-2027 (EUR)	Alokacja wg FEdKP 2021-2027 (EUR)
Suma	165 169 603	178 933 348

Uzasadnienie dla zasadności zwiększenia poziomu alokacji w stosunku do wartości planowanej w analizie ex ante dla FEdKP 201-2027:

- Luka finansowa⁹:
 - wyliczona dla firm z sektora MŚP w Województwie Kujawsko-Pomorskim, wynosi 55,98 mln EUR na rok, tj. **391,86 mln EUR** licząc 7-letni okres trwania pespektywy finansowej;
 - wyliczona dla jednostek samorządu terytorialnego w Województwie Kujawsko-Pomorskim, w obszarze efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, dla OZE oraz modernizacji i renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobie JST wynosi 4,35 mln EUR na rok, tj. **30,45 mln EUR** licząc 7-letni okres trwania pespektywy finansowej;

Łącznie daje to wartość **422,31 mln EUR**. Liczba ta znacząco przekracza wartość alokacji środków przewidzianych na instrumenty finansowe w ramach FEdKP 2021-2027. Wartość taka przemawia za zasadnością zwiększenia sumy środków przewidzianych na instrumenty finansowe w stosunku do założeń zespołu eksperckiego przygotowującego analizę ex ante dla FEdKP 2021-2027, ze względu na następujące okoliczności:

- przedstawiciele Komisji Europejskiej w licznych pismach oraz spotkaniach roboczych wskazywali postulat dotyczący potrzeby podnoszenia alokacji dla instrumentów finansowych ze względu na możliwość łączenia ich z wysokim umorzeniem pełniącym rolę zachęty dla ostatecznych odbiorców oraz ich zwrotny charakter, który umożliwia ponowne wykorzystanie środków zwróconych na cele programu wzmacniając tym samym możliwość pozytywnego oddziaływania na zmiany w regionie;
- diametralna zmiana sytuacji gospodarczej na świecie w wyniku m.in. toczącej się wojny na terenie Ukrainy, co szczegółowo zostało opisane w rozdziale 4 niniejszego dokumentu;
- wzrost cen surowców energetycznych sprawił, iż jeszcze większego znaczenia nabrała realizacja inwestycji, które będą prowadzić do ograniczenia zużycia energii oraz zapewnienia dostępu do możliwie tanich i bezpiecznych źródeł energii;

Pośrednika Finansowego) ustalonego na podstawie stawek wynikających z art. 68 ust. 4 Rozporządzenia Ogólnego. W rzeczywistości wysokość wynagrodzenia Pośrednika finansowego może być odmienna, w zależności od wyników postępowań przetargowych.

⁹ Luka finansowa oszacowana została w badaniu *Analiza potrzeb inwestycyjnych i form wsparcia w województwie kujawsko-pomorskim, w tym w zakresie możliwości zastosowania instrumentów finansowych, raport cząstkowy moduł 1, Warszawa, wrzesień 2021 r.*

- w obliczu wysokich stóp procentowych rynkowy sektor finansowy ograniczył dostęp do finansowania dłużnego szczególnie dla sektora mikro i małych przedsiębiorstw;
- postpandemiczne spowolnienie gospodarcze spowodowało zmniejszenie skali inwestycji w Polsce.

5.2 CP 1 Fundusze Europejskie na rzecz wzrostu innowacyjności i konkurencyjności regionu.

5.2.1. Cel szczegółowy 1 (iii) Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne.

W ramach Celu Szczegółowego 1 (iii) w analizie ex-ante dla FEKP 2021-2027 zaproponowano realizację dwóch produktów tj. pożyczki rozwojowej oraz wejść kapitałowych. W odniesieniu do wejść kapitałowych należy wskazać, że Instytucja Zarządzająca odstępuje do wdrażania instrumentu kapitałowego. W pierwszej kolejności warto podkreślić, że wejścia kapitałowe miały stanowić kontynuację instrumentu wdrażanego w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020. W przeprowadzonej analizie ex ante dla FEKP 2021-2027 zawarto rekomendację, ażeby na kontynuację wejść kapitałowych przeznaczyć alokację w wysokości 5 mln euro. Należy jednak zwrócić uwagę, że powyższa rekomendacja została przygotowana w odmiennej od obecnej sytuacji gospodarczej w kraju i na świecie, o czym szczegółowo mowa w rozdziale 4 niniejszego opracowania. Ponadto, produkt kapitałowy w postaci wejść kapitałowych, został zaproponowany do realizacji na terenie województwa kujawsko-pomorskiego zanim przyjęty został program krajowy pod nazwą Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki. W ramach programu FENG proponowana jest duża pula środków (1,8 mld zł), która przeznaczona jest na instrumenty kapitałowe. Wyżej wskazane instrumenty kapitałowe są dostępne dla wszystkich odbiorców działających na terenie całego kraju, a więc także dla odbiorców istniejących/powstających czy też poszukujących celów inwestycyjnych w województwie kujawsko-pomorskim. Dlatego należy stwierdzić, że ewentualny popyt na tego typu produkty zostanie zaspokojony z poziomu programów wdrażanych na szczeblu krajowym.

Ponadto, zapisy dokumentu pod nazwą „Linia demarkacyjna, podział interwencji i zasad wdrażania programów krajowych i regionalnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027¹⁰” stanowią, że instrument kapitałowy na poziomie regionalnym może być w perspektywie 2021-2027 realizowany tylko w wyjątkowych sytuacjach i pod warunkiem, że stanowi kontynuację już wcześniej wdrażanego instrumentu w ramach regionalnego programu na lata 2014-2020 finansowanego z Funduszy Spójności. Biorąc powyższe pod uwagę, brak rekomendacji w zakresie wdrażania wejść kapitałowych z poziomu regionalnego wynika z niezadowalającego postępu we wdrażaniu tego typu instrumentu finansowego w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020. Pomimo wdrażania instrumentu kapitałowego w perspektywie finansowej 2014-2020 przez doświadczonego Menedżera Funduszy Funduszy, tj. Bank Gospodarstwa Krajowego (dalej: BGK) to już raz dokonano zwrotu części środków przeznaczonych na wejścia kapitałowe w kwocie 3,5 mln zł ze względu na ograniczony popyt i trudności w realizacji projektu. Obecnie istnieją dalsze obawy dot. możliwości absorpcji 100% środków – w ramach instrumentu wdrażanego dla poddziałania 1.3.2 RPO WK-P 2014-2020. Należy zwrócić uwagę, że początkowa wartość alokacji na produkt kapitałowy w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020, to podobnie jak w przypadku Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 – 5 mln euro wkładu EFRR. Obecnie wartość alokacji dla poddziałania 1.3.2 RPO WK-P

¹⁰ Dokument zatwierdzony przez Ministra właściwego ds. funduszy i Polityki Regionalnej w dniu 20 września 2022 r.

na lata 2014-2020 została zmniejszona o prawie 1 mln euro i wynosi 4.188.838 euro wkładu ze środków EFRR.

Sytuacja gospodarcza nie sprzyja inwestycjom z długą i niepewną stopą zwrotu. Obecnie wysokie oprocentowanie standardowych instrumentów zwrotnych zapewnia prywatnym inwestorom wysoką stopę zwrotu. Powyższe może powodować trudności w znalezieniu pośrednika chętnego do zainwestowania prywatnego kapitału w instrumenty typu equity czy venture capital. Należy zwrócić uwagę, że mechanizm finansowania tego typu inwestycji jest skomplikowany, gdyż wymaga oprócz wyboru podmiotu wdrażającego fundusz szczegółowy (dalej też: Pośrednika Finansowego), powołania również spółki typu ASI lub wdrażania wsparcia w modelu FIZAN. Warto zwrócić uwagę, że czas jaki był niezbędny do dokonania wpisu do krajowego rejestru sądowego (dalej: KRS) spółki ASI wynosił w perspektywie finansowej 2014-2020 ponad 4 miesiące, co wynika z długiego czasu procedowania przez sąd rejestrowy nad wpisem do KRS.

Wnioski te potwierdzają przedstawiciele rynku finansowego, m.in. KPFR w korespondencji przekazanej pismem nr KPFR.DS-061.3.2023 do Instytucji Zarządzającej z dnia 16 lutego 2023 r.

Mając na względzie powyższe argumenty, w tym:

1. ewentualne problemy z popytem na tego typu produkt kapitałowy (z uwagi na dużą konkurencję podobnych instrumentów tego typu na rynku)
2. niski wolumen alokacji zaproponowany na kontynuację tego instrumentu finansowego,
3. wysokie koszty zarządzania związane z uruchomieniem instrumentu (koszty Menadżera Fundusz Powierniczego do 7% wkładu programu przekazanego ostatecznym odbiorcom i Pośrednika Finansowego (spółka ASI lub FIZAN) do 15% przy bezpośrednim powierzeniu zadania i od 30% do 40%),
4. wysokie ryzyko stratowości, tj. utraty kapitału,
5. ewentualne problemy z wniesieniem wkładu prywatnego przez inwestorów zewnętrznych,
6. niezadawalający stan wdrażania instrumentu kapitałowego w ramach podd. 1.3.2 RPO WK-P 2014-2020,
7. opinię podmiotów rynku finansowego,

należy wskazać na brak identyfikacji „masy krytycznej” dla uruchomienia instrumentu kapitałowego w ramach FEdKP na lata 2021-2027.

Natomiast alokację w wysokości 5 mln EUR na ten cel należy przenieść na pożyczkę rozwojową realizowaną w ramach działania 1.4 FEdKP 2021-2027.

Należy stwierdzić, że powyższe działanie jest racjonalne i uzasadnione. Jak bowiem zostało wskazane w analizie ex-ante dla FEdKP 2021-2027, zaproponowana wartość środków przewidzianych na pożyczkę rozwojową jest podana jako minimalna ze względu na wysoką wartość luki finansowej w sektorze MŚP, a wszelkie ewentualne zwiększenia alokacji stwarzają dodatkowy potencjał do redukcji istniejącej luki finansowej.

A) Pożyczka rozwojowa

CP1 / CS iii		Pożyczka rozwojowa		
Typ instrumentu		Pożyczka/ Pożyczka łączona z dotacją		
Cel instrumentu		<ul style="list-style-type: none">Wsparcie prowadzące do wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstwa, opartej na innowacyjności, wzroście produktywności, wdrożeniu nowych modeli biznesowych.		
Wielkość jednostkowej transakcji	Min.	Max.	Karencja (max.)	Zapadalność (max.)
	-	5 mln zł	12 miesięcy	10 lat
Szkodowość:	do 12 %			
Założenia finansowe (w EUR)				
Wkład FEdKP				77 755 255
Typy finansowanych projektów				
Projekty zapewniające wzmocnienie i wzrost konkurencyjności		<ul style="list-style-type: none">Projekty polegające na wdrożeniu wyników działalności B+R+I oraz wdrożenie w działalności przedsiębiorstwa innowacji (produktowej, procesowej, marketingowej lub organizacyjnej).Projekty zapewniające wzrost produktywności przedsiębiorstwa,Projekty umożliwiające realizację działalności eksportowej (tworzące lub rozwijające zdolności produkcyjne do prowadzenia działalności eksportowej).Zmiana modelu biznesowego przedsiębiorstwa na cyfrowy – cyfryzacja¹¹, automatyzacja lub robotyzacja procesów w przedsiębiorstwie		
Wsparcie bezzwrotne w ramach IF				
Odpowiednio do cech projektu			Dopuszczalne umorzenia ^{12, 13} :	

¹¹ W spektrum inwestycji finansowanych środkami pożyczki wchodzić mogą projekty skupione na cyfryzacji procesów w przedsiębiorstwie / modelu funkcjonowania przedsiębiorstwa („czyste” projekty cyfryzacyjne). Sądzymy, że najlepszym wskaźnikiem identyfikującym „czyste” inwestycje cyfryzacyjne będzie wartość nakładów (kosztów kwalifikowanych pożyczki), dotyczących specyficznych elementów takiej inwestycji, przykładowo: wydatków na wytworzenie / zakup oprogramowania, hardware, dostęp do chmury / usługi chmurowe, inne tego typu elementy). Wydatki takie powinny stanowić ponad połowę kosztów kwalifikowanych przewidzianych do sfinansowania pożyczką.

¹² Umorzenia mogą się sumować – z wyjątkiem dwóch pierwszych tytułów, które stosowane będą alternatywnie.

¹³ W przypadku tego oraz kolejnych proponowanych instrumentów finansowych, dopuszczamy dwa warianty umorzeń – jeden w którym umorzenie będzie dotyczyć zarówno wkładu publicznego, jak i wkładu prywatnego (w tym ostatnim przypadku oczywiście pośrednik finansowy otrzymywałby zwrot umorzonych kwoty), drugi zaś,

	<ul style="list-style-type: none"> – do 15% z tytułu przedmiotu przedsięwzięcia, dotyczącego wdrożenia wyników własnej działalności B+R, skutkującego innowacją produktową lub procesową (co najmniej na poziomie regionalnym¹⁴), – do 10% z tytułu przedmiotu przedsięwzięcia, dotyczącego wdrożenia wyników działalności B+R lub rozwiązania innowacyjnego (nie opartego na wynikach działalności B+R), skutkujących innowacją produktową lub procesową (co najmniej na poziomie regionalnym¹⁵), – do 10% z tytułu inwestycji prowadzących do cyfryzacji, automatyzacji lub robotyzacji procesów w przedsiębiorstwie, w tym zapewniających wdrożenia nowych lub znacząco ulepszonych produktów, rozwiązań technologicznych oraz towarzyszących im nowych / znacząco ulepszonych rozwiązań organizacyjnych lub marketingowych w przedsiębiorstwie, – do 5% z tytułu lokalizacji inwestycji, obejmujących instalację i uruchomienie urządzeń produkcyjnych (maszyn, robotów, automatów, linii produkcyjnych) na obszarach o negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej, identyfikowanych na poziomie regionalnym,¹⁶ – do 5% z tytułu lokalizacji inwestycji na obszarze rewitalizacji określonym w Gminnym Programie Rewitalizacji. <p>Dopuszcza się wsparcie bezzwrotne – dotacja na usługi doradcze/wsparcie techniczne oraz</p>
--	--

gdy umorzenie dotyczyłoby wyłącznie wkładu publicznego (EFRR), kwestię tę analizujemy w ramach rozdziału poświęconego pomocy publicznej, generalnie przyjęcie danego wariantu nie wpływa naszym zdaniem na charakterystyki instrumentu, przedstawione w niniejszej tabeli.

¹⁴ W przypadku tego umorzenia premiowana będzie skala innowacyjności. Zakładamy, że wartości zbliżone do maksymalnych stosowane będą w przypadku przedsięwzięć co najmniej o krajowej skali innowacyjności.

¹⁵ W przypadku tego umorzenia premiowana będzie skala innowacyjności. Zakładamy, że wartości zbliżone do maksymalnych stosowane będą w przypadku przedsięwzięć co najmniej o krajowej skali innowacyjności.

¹⁶ Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, gminy zagrożone trwałą marginalizacją wskazane w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz gminy wykazujące negatywną sytuację społeczno-gospodarczą według SRW 2030+.

	szkoleniowe, dotyczące przedmiotu inwestycji oraz wykorzystania jej rezultatów – maksymalnie do wysokości 25 tys. zł (jedna dotacja dla jednej pożyczki) ¹⁷ .
Preferencje i grupa docelowa	
Odbiorcy ostateczni	Mikro, mali i średni przedsiębiorcy oraz podmioty typu small mid-caps, posiadający siedzibę lub oddział na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i/lub prowadzący tu działalność w ramach istniejącego lub nowotworzonego zakładu.
Oprocentowanie i inne opłaty	Oprocentowanie na zasadach rynkowych (według stopy referencyjnej KE), z następującymi wyjątkami, w których możliwe jest stosowanie oprocentowania preferencyjnego: <ul style="list-style-type: none"> • realizacja sprzedaży eksportowej, • przedsięwzięcie mieszczące się w katalogu inteligentnych specjalizacji regionalnych (RIS)¹⁸, • przedsiębiorstwa o krótkim stażu rynkowym (działające nie dłużej niż 3 lata od dnia rejestracji), • ponadto opcjonalnie do wyboru możliwość zastosowania preferencyjnego oprocentowania w zakresie, w jakim możliwe jest zastosowanie umorzeń.
Inne charakterystyki i ewentualne preferencje	- środki pożyczki mogą finansować 100% kosztów kwalifikowanych ¹⁹ ; - istnieje możliwość udzielania wsparcia ostatecznym odbiorcom na podstawie przyjętych programów pomocowych, regulujących zgodność odpowiednich

¹⁷ Chodzi tutaj o wsparcie związane z różnymi wymogami, związanymi z instrumentem finansowym, przykładowo: przygotowanie opinii o innowacyjności (w związku z przewidywanymi umorzeniami), doradztwo w zakresie identyfikacji kategorii regionalnych inteligentnych specjalizacji, w których cele wpisuje się finansowane przedsięwzięcie, doradztwo związane z zagadnieniami przechodzenia na model cyfrowy działania, dotyczące automatyzacji / robotyzacji np. audyty cyfrowe, doradztwo w zakresie wykorzystania inwestycji w kontekście podjęcia lub rozwoju działalności eksportowej przedsiębiorstwa np. strategię internacjonalizacji prowadzonej działalności gospodarczej.

¹⁸ W związku z tą preferencją za wskazaną uznajemy aktualizację istniejących wytycznych w sprawie oceny zgodności przedsięwzięć inwestycyjnych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami. Ponadto, sądzimy, iż ewentualne przypisanie kodów PKD do poszczególnych specjalizacji przyczyniłoby się do zdecydowanego ułatwienia identyfikacji przedsięwzięć pod kątem regionalnych inteligentnych specjalizacji.

¹⁹ Chodzi tu o finansowanie kosztów kwalifikowanych wspieranego przedsięwzięcia w ramach jednostkowej transakcji. W przypadku tytułu pomocy publicznej, dotyczącego regionalnej pomocy inwestycyjnej, element ten będzie musiał być odpowiednio dostosowany, zgodnie z zasadami dotyczącymi wykorzystania tego tytułu pomocy (kwestię tę omawiamy dalej, w ramach części opisowej instrumentu). Przypis ten odnosi się także do kolejnych fiszek instrumentów.

	<p>działań z zasadami dotyczącymi dopuszczalności pomocy publicznej oraz na podstawie pomocy de minimis;</p> <ul style="list-style-type: none"> - do 50% kapitału pożyczki może być przeznaczona na finansowanie kapitału obrotowego, niezbędnego do realizacji/uruchomienia wspieranej inwestycji - dopuszcza się możliwość wydzielenia alokacji do 6 mln euro na rzecz wspierania inwestycji przyczyniających się do realizacji celów określonych w Gminnym Programie Rewitalizacji.
Dźwignia²⁰:	1,1765
Spodziewany wkład w osiągnięcie celów szczegółowych	<p>Wskaźnik CS (iii):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) (RCO001) – 630 przedsiębiorstw; - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji (RCO002) - 295 przedsiębiorstw; - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych (RCO003) – 630 przedsiębiorstw; - Nowe przedsiębiorstwa objęte wsparciem (RCO005) – 126 przedsiębiorstw; - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe) (RCR002) – 13 721 878 EUR²¹; - Małe i średnie przedsiębiorstwa wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe (RCR003) – 85 przedsiębiorstw.

Uzasadnienie zmiany założeń dla Pożyczki rozwojowej

1. Zwiększenie poziomu alokacji EFRR

Mając na względzie tło gospodarcze, które opisane zostało w rozdziale 4. oraz fakt, że pożyczka rozwojowa stanowi kluczowy instrument wsparcia dla przedsiębiorców, bowiem daje możliwość szerokiego wachlarza wsparcia przedsięwzięć, Instytucja Zarządzająca podejmuje decyzję o

²⁰ Definiowana jako iloraz łącznej wartości finansowanego programu oraz wartości wsparcia pochodzącego ze środków programu regionalnego bez wkładu pośrednika finansowego (ewentualnie innych wkładów). Bazując na aktualnych rozstrzygnięciach w zakresie zasad tworzenia i wdrażania instrumentów finansowych założono, że każdorazowo wkład z alokacji na program regionalny wyniesie 85%, a wkład pośrednika finansowego 15%. Dla tak ustalonych parametrów efekt dźwigni we wszystkich produktach pożyczkowych będzie taki sam, wyniesie $1 / 0,85 = 1,1765$.

²¹ Wskaźnik na poziomie dokumentów strategicznych tj. strategii inwestycyjnej z biznesplanem powinien zostać wyrażony w walucie polskiej pop

zwiększeniu alokacji na pożyczkę rozwojową o 15 112 083 euro (Działania 1.4 FEdKP) w stosunku do wartości zaproponowanej w analizie ex-ante dla FedKP 2021-2027. Wartość zwiększonej alokacji wynika ze zwiększenia alokacji w programie FEdKP 2021-2027 dla CS (iii) w zakresie w jakim cel ten realizuje instrumenty finansowe. Podniesienie alokacji dla CS (iii) na instrumenty finansowe stanowi wynik negocjacji programu regionalnego z Komisją Europejską i uwzględnienie jej sugestii w tym zakresie. Zwiększenie wartości alokacji na pożyczkę rozwojową wynika również z faktu podjęcia decyzji o rezygnacji z produktu kapitałowego w postaci wejść kapitałowych. Podkreślić należy, że zwiększenie alokacji w tym zakresie nie zwiększa istotnie ryzyka braku wydatkowania środków, mamy bowiem do czynienia z dużą luką finansową, co zostało wskazane w ocenie ex-ante dla FedKP 2021-2027, tym samym wszelkie ewentualne zwiększenia alokacji stwarzają jedynie dodatkowy potencjał do redukcji istniejącej luki finansowej.

2. Wsparcie bezzwrotne w ramach IF dostosowane odpowiednio do charakterystyki projektu.

Dokonano korekty technicznej z uwagi na zachowanie logiki projektowania poniższych preferencji w taki sposób aby w większym stopniu zachęcać MŚP do realizacji prac badawczo-rozwojowych poprzez premiowanie wdrożenia wyników własnej działalności B+R. Zmiana poziomu umorzenia z 10% na do 15% z tytułu przedmiotu przedsięwzięcia, dotyczącego wdrożenia wyników własnej działalności B+R, skutkującego innowacją produktową lub procesową (co najmniej na poziomie regionalnym²²).

- Tym samym zmianie ulega poziom umorzenia z 15% do 10% z tytułu przedmiotu przedsięwzięcia, dotyczącego wdrożenia wyników działalności B+R lub rozwiązania innowacyjnego (nie opartego na wynikach działalności B+R), skutkujących innowacją produktową lub procesową (co najmniej na poziomie regionalnym²³).
- Rezygnacja z preferencji w postaci umorzeń w odniesieniu do realizacji inwestycji z zakresu potencjałów endogenicznych. W wyniku projektowania programu FEdKP 2021-2027 Instytucja Zarządzająca podjęła decyzję o wsparciu inwestycji z zakresu potencjałów endogenicznych w formie dotacji, w ramach Celu Polityki 5 *Fundusze Europejskie na wzmacnianie potencjałów endogenicznych regionu*. W ramach wyżej wskazanego celu polityki wśród beneficjentów wskazywani są MŚP. Tym samym niecelowe jest preferowanie tego typu inwestycji w ramach instrumentów finansowych ze względu na istniejący kanibalizm form wsparcia w przypadku inwestycji z zakresu potencjałów endogenicznych.

3. Inne charakterystyki i ewentualne preferencje

W ramach niniejszej aktualizacji oceny ex-ante FEdKP 2021-2027 zwiększono wartość przeznaczenia części kapitału pożyczki na sfinansowanie potrzeb obrotowych niezbędnych do realizacji/uruchomienia inwestycji do maksymalnie 50% wartości jednostkowej pożyczki na cele obrotowe. Z uwagi na fakt, iż w ramach programu FEdKP 2021-2027 nie zostało zaplanowane wsparcie obrotowe dla przedsiębiorstw, zasadne wydaje się podniesienie wartości przeznaczenia części kapitału pożyczki na cele obrotowe, gdyż takie koszty w dużej mierze przyczyniają się do realizacji celów inwestycji. Warto w danym zakresie zaznaczyć, że zgodnie z art. 58 ust. 2

²² W przypadku tego umorzenia premiowana będzie skala innowacyjności. Zakładamy, że wartości zbliżone do maksymalnych stosowane będą w przypadku przedsięwzięć co najmniej o krajowej skali innowacyjności.

²³ W przypadku tego umorzenia premiowana będzie skala innowacyjności. Zakładamy, że wartości zbliżone do maksymalnych stosowane będą w przypadku przedsięwzięć co najmniej o krajowej skali innowacyjności.

Rozporządzenia nr 2021/1060 instrumenty finansowe zapewniają wsparcie ostatecznym odbiorcom wyłącznie na inwestycje zarówno w rzeczowe aktywa trwałe, jak i w wartości niematerialne i prawne, a także kapitał obrotowy, które uznaje się jako finansowo wykonalne i które nie uzyskują wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych.

4. Spodziewany wkład w osiągnięcie celów szczegółowych

Zgodnie z treścią art. 58 ust. 3 lit. d elementem oceny ex-ante jest oczekiwany wkład instrumentu finansowego w osiągnięcie celów szczegółowych. Ocena stopnia osiągnięcia celów powinna zostać przeprowadzona zarówno w aspekcie ilościowym, wyrażonych osiągnięciem założonych w Programie wartości wskaźników, jak i jakościowym, odwołującym się do właściwości poszczególnych celów Programu i do zasięgu osiągniętego efektu. W związku z powyższym dodano w niniejszej ocenie ex-ante FEEdKP 2021-2027 wskaźniki określone w programie FEEdKP 2021-2027, w oparciu o które dokonywany będzie postęp w realizacji programu, co stanowi wkład w osiągnięcie celów szczegółowych. Wskaźniki zostały określone zgodnie z „Metodologią szacowania wskaźników do programu Fundusze Europejskie dla Kujawsko-Pomorskiego 2021-2027”, 19 października 2022 r.

5.3 CP 2 Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony zasobów środowiska regionu.

5.3.1 Cel Szczegółowy 2(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

A) Pożyczka na modernizację energetyczną wielorodzinnych budynków mieszkalnych, budynków użyteczności publicznej i oświetlenia ulicznego.

CP2 / CS i		Pożyczka na modernizację energetyczną wielorodzinnych budynków mieszkalnych, budynków użyteczności publicznej i oświetlenia ulicznego.		
Typ instrumentu:		Pożyczka łączona z dotacją		
Cel instrumentu:		<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej, a także modernizacja oświetlenia ulicznego 		
Wielkość jednostkowej transakcji:	Min.	Max.	Karencja (max.)	Zapadalność (max.):
	-	10 mln zł	12 miesięcy (z opcją wydłużenia do 24 miesięcy ²⁴)	20 lat ²⁵

²⁴ Możliwość wydłużenia okresu karencji do 24 miesięcy dotyczy w szczególności przedsięwzięć realizowanych w formule projektów hybrydowych, o których mowa w art. 40 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079).

²⁵ Możliwość wydłużenia okresu zapadalności o dodatkowe 2 lata w przypadku realizacji przedsięwzięć w formule projektów hybrydowych, o których mowa w art. 40 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079).

Szkodowość:	do 12%
Założenia finansowe (w EUR)	
Wkład FEKP	Razem: 52 530 019, w tym: 10 230 617 (sektor mieszkaniowy) 37 299 402 (budynki użyteczności publicznej) 5 000 000 (oświetlenie uliczne)
Typy finansowanych projektów:	
Projekty zwiększające efektywność energetyczną budynków mieszkalnych wielorodzinnych i budynków użyteczności publicznej	<p>Modernizacja energetyczna budynków, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja budynków • Modernizacja instalacji CO/CWU • Wymiana/modernizacja źródeł ciepła, podłączenie do sieci ciepłowniczej • Instalacje OZE, (na części wspólne + prosument zbiorowy), magazyny energii • Wymiana oświetlenia na energooszczędne • Wymiana wind na energooszczędne • Inne wydatki wpływające na wzrost efektywności energetycznej / oszczędność zużycia energii • Koszty dodatkowe (do 15% kosztów kwalifikowalnych)²⁶
Projekty modernizacji oświetlenia ulicznego	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja systemów oświetlenia ulicznego na energooszczędne
Wsparcie bezzwrotne w ramach IF	
Wszystkie projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Dopuszczalna dotacja na wykonanie audytu energetycznego (i ewentualnie innej wymaganej dokumentacji technicznej).
Projekty dotyczące budynków mieszkalnych wielorodzinnych	<p>Dopuszczalne umorzenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • do 20% zależnie od osiągniętego wzrostu efektywności energetycznej; • Umorzenie może być zwiększone do 49% -

²⁶ Dodatkowe elementy projektu niewynikające z audytów energetycznych, jeżeli realizują szersze cele Europejskiego Zielonego Ładu jak np. rozwiązania przyczyniające się do zwiększenia powierzchni zielonych (zielone dachy, ściany) lub rozwiązania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym. Koszty dedykowane wyłącznie aspektom estetycznym i społecznym nie będą mogły stanowić kosztów kwalifikowalnych.

	<p>zależnie od odsetka najuboższych mieszkańców zamieszkujących dany budynek (którym przysługuje prawo do dodatku mieszkaniowego);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umorzenie może być zwiększone maksymalnie o 10% w przypadku budynków objętych ochroną konserwatorską; • Umorzenie może być zwiększone maksymalnie o 5% w przypadku wymiany/modernizacji nieefektywnego źródła ciepła lub podłączenia do sieci ciepłowniczej. <p>Umorzenia mogą się sumować, ale ich łączna wartość musi być mniejsza niż 50% wartości pożyczki.</p>
Projekty dotyczące budynków użyteczności publicznej²⁷	<p>Dopuszczalne umorzenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • do 49% zależnie od osiągniętego wzrostu efektywności energetycznej; • Umorzenie może być zwiększone maksymalnie o 9% w przypadku budynków objętych ochroną konserwatorską • Umorzenie może być zwiększone maksymalnie o 5% w przypadku wymiany/modernizacji nieefektywnego źródła ciepła lub podłączenia do sieci ciepłowniczej; • Umorzenie może być zwiększone maksymalnie o 9% w zależności od wysokości wskaźnika dochodów podatkowych jednostki samorządu terytorialnego za rok poprzedzający złożenie wniosku o pożyczkę²⁸; • Umorzenie może być zwiększone maksymalnie o 5%, jeżeli środki przystosowawcze do zmian klimatu stanowią co najmniej 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych i przyczynią się do

²⁷ Przez budynki użyteczności publicznej należy rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej (z wyłączeniem obiektów szpitali, których funkcjonowanie w publicznym systemie zdrowia nie wynika z map potrzeb zdrowotnych), społecznej lub socjalnej, sportu oraz prowadzenia pozostałych zadań własnych samorządu terytorialnego, z wyłączeniem obiektów przeznaczonych na cele mieszkalne np.: akademiki, internaty, bursy, domy zakonne, domy nauczycielskie.

²⁸ Wskaźnik Gg gminy powinien być niższy od uśrednionej wartości dla regionu.

	osiągnięcia celów związanych z Europejskim Zielonym Ładem ²⁹ . Umorzenia mogą się sumować, ale ich łączna wartość musi być mniejsza niż 50% wartości pożyczki.
Projekty dotyczące modernizacji oświetlenia ulicznego	<ul style="list-style-type: none"> • Dopuszcza się umorzenie na poziomie 25% za osiągnięcie efektu w postaci zmniejszenia zużycia energii elektrycznej; • Umorzenie może być zwiększone o 5% za wykorzystanie odnawialnych źródeł energii do oświetlenia publicznego. <p>Umorzenia mogą się sumować, ale ich łączna wartość musi być mniejsza lub równa 30% wartości pożyczki.</p>
Preferencje i grupa docelowa	
Odbiorcy ostateczni:	<p>Właściciele/zarządcy budynków mieszkalnych wielorodzinnych (w tym m.in. wspólnoty mieszkaniowe, TBS-y, spółki prawa handlowego, spółdzielnie mieszkaniowe – zgodnie z odstępstwem od linii demarkacyjnej).</p> <p>Właściciele/zarządcy budynków użyteczności publicznej.</p> <p>JST odpowiedzialne za punkty oświetlenia ulicznego.</p>
Oprocentowanie i inne opłaty:	Preferencyjne, stałe w całym okresie kredytowania
Inne charakterystyki i ewentualne preferencje	<ul style="list-style-type: none"> • Wymóg przeprowadzenia audytu energetycznego w przypadku projektów z zakresu efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych³⁰; • Obowiązuje wymóg osiągnięcia minimum 30% wzrostu oszczędności energetycznej w odniesieniu do energii pierwotnej w

²⁹ Dotyczy wydatków związanych z adaptacją do zmian klimatu jak np. rozwiązania przyczyniające się do zwiększenia powierzchni zielonych (zielone dachy, ściany) lub rozwiązania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym.

³⁰ Jest możliwość sfinansowania w ramach IF audyt energetyczny jako doradztwo techniczne. Identyfikacja optymalnego zestawu działań zwiększających efektywność energetyczną w danym budynku dokonywana będzie na podstawie audytu energetycznego, dla każdego projektu konieczne jest opracowanie audytu energetycznego zawierającego również analizę efektu ekologicznego przedsięwzięcia oraz wyliczenia redukcji wartości stężeń pyłu zawieszonego PM 10 i PM 2,5, minimalny zakres audytu powinien obejmować działania realizowane w ramach projektu.

	<p>przypadku wsparcia przedsięwzięć z zakresu efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych (z zastrzeżeniem odstępstw dotyczących budynków zabytkowych);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Możliwe finansowanie do 100% kosztów kwalifikowalnych³¹.
Dźwignia:	1,1765
Spodziewany wkład w osiągnięcie celów szczegółowych	<p>Wskaźnik CS (i):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej (RCO019) – 177 508 m²; - Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej (RCO019) – 1 578 szt. - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) (PLRO025) – 22 szt. - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (RCO074) – 204 105 osoby - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (RCO075) – 17 szt. - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) (RCR026) – 188 309 MWh/rok - Szacowana emisja gazów cieplarnianych (RCR029) – 121 470 Toney równoważnika CO₂/rok

Uzasadnienie zmiany założeń dla pożyczki na modernizację energetyczną wielorodzinnych budynków mieszkalnych, budynków użyteczności publicznej i oświetlenia ulicznego

1. Zwiększenie wysokości alokacji EFRR

Mając na względzie sytuację gospodarczą, której kondycja zarysowana została w rozdziale 4., w tym m. in. wysokie koszty energii, której przyczynę stanowią sankcje nałożone przez kraje Unii Europejskiej na Rosję, należy podkreślić, że popyt na pożyczkę na modernizację energetyczną wielorodzinnych budynków mieszkalnych, budynków użyteczności publicznej i oświetlenia ulicznego będzie istotnie wyższy niż zakładany przez ewaluatora, dlatego Instytucja Zarządzająca, w wyniku prowadzonych negocjacji z Komisją Europejską, zdecydowała się podnieść wartość przeznaczonych środków na ten produkt w zakresie budynków użyteczności publicznej o ponad 8 mln euro w

³¹ O ile wymóg wyższego wkładu własnego nie wynika z przepisów dotyczących pomocy publicznej.

stosunku do wartości wskazanej w ocenie ex-ante dla FEDKP 2021-2027. Wzrost wartości alokacji w zakresie wsparcia zwrotnego na rzecz budynków użyteczności publicznej wynika z faktu zgłoszonego wysokiego zapotrzebowania na modernizację budynków użyteczności publicznej przez jednostki samorządu terytorialnego (ankiety i informacje pozyskane w ramach opracowywania dokumentów strategicznych związanych z realizacją polityki terytorialnej w województwie kujawsko-pomorskim). Mając na względzie, że w wyniku wojny w Ukrainie ceny energii istotnie wzrosły, nie ulega wątpliwości, że podmioty zarządzające takim budynkami będą szukały sposobów, ażeby zminimalizować koszty opłat za energię, a w niektórych przypadkach również uniezależnić się energetycznie od obecnego dostawcy energii. Tym samym widoczny będzie duży popyt na produkty finansowe, które wspierają tego typu inwestycje, acz z drugiej strony ograniczany pogarszającą się sytuacją finansową zainteresowanych podmiotów. Należy zwrócić uwagę, że istotnym elementem wsparcia zwrotnego jest część umorzeniowa, która jest w tym kontekście istotnym bodźcem do korzystania z tego typu źródeł finansowania inwestycji, szczególnie biorąc pod uwagę konkurencję względem istniejących się na rynku instrumentów.

2. Karencja i zapadalność

Mając na względzie zapisy Kontraktu Programowego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego w ramach perspektywy finansowej 2021-2027, dotyczące premiowania projektów hybrydowych, wprowadzono dodatkowe preferencje dla projektów realizowanych w formule projektów partnerstwa publiczno-prywatnego o którym mowa w art. 2 pkt 15 Rozporządzenia nr 2021/1060. Mianowicie, wydłużono okres zapadalności o dodatkowe dwa lata, jak również dookreślono, iż wydłużenie okresu karencji dotyczy w szczególności projektów hybrydowych.

3. Wsparcie bezzwrotne w ramach IF

W przypadku wspierania inwestycji polegających na termomodernizacji budynków publicznych dodano możliwość umorzenia do dodatkowych 5%, jeżeli środki przystosowawcze do zmian klimatu stanowią co najmniej 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych i przyczynią się do osiągnięcia celów związanych z Europejskim Zielonym Ładem. Zmiana wynika z polityki preferowania w inwestycjach elementów adaptacyjnych. Ponadto, Komisja Europejska wspólnie z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym w ramach opracowania pn. „[Model for a financial instrument with a grant component to support energy efficiency](#)”, wydanego na w ramach fi-compass (platforma usług doradczych dla instrumentów finansowych), rekomenduje możliwość finansowania wydatków związanych z adaptacją do zmian klimatu, jak np. zielone dachy czy suchoizolacja, (str. 16 ww. opracowania).

W przypadku wspierania inwestycji polegających na termomodernizacji budynków publicznych dodano możliwość umorzenia do dodatkowych 9% w zależności od wysokości wskaźnika dochodów podatkowych jednostki samorządu terytorialnego za rok poprzedzający złożenie wniosku o pożyczkę. Zatem preferowane we wsparciu będą obiekty zlokalizowane w gminach, w których nastąpiła kumulacja negatywnych czynników społeczno-gospodarczych potwierdzona wskaźnikiem dochodów podatkowych gmin niższym od średniej dla województwa.

W przypadku wspierania inwestycji polegających na modernizacji systemów oświetlenia publicznego dodano możliwość umorzenia o dodatkowo 5% za wykorzystanie odnawialnych źródeł energii do oświetlenia. Zmiana wynika z rekomendacji analizy DNSH, tj. „Ocena zgodności z zasadą „nie czyni

poważnych szkód” (DNSH) zakresów wsparcia zawartych w projekcie programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027”, przyjętej uchwałą Nr 41/1624/22 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 października 2022 r. Rekomendacje z ww. badania wskazują na stosowanie preferencji dla lamp zasilanych OZE.

4. Spodziewany wkład w osiągnięcie celów szczegółowych

Zgodnie z treścią art. 58 ust. 3 lit. d elementem oceny ex-ante jest oczekiwany wkład instrumentu finansowego w osiągnięcie celów szczegółowych. Ocena stopnia osiągnięcia celów powinna zostać przeprowadzona zarówno w aspekcie ilościowym, wyrażonych osiągnięciem założonych w Programie wartości wskaźników, jak i jakościowym, odwołującym się do właściwości poszczególnych celów Programu i do zasięgu osiągniętego efektu. W związku z powyższym dodano w niniejszej ocenie ex-ante FEdKP 2021-2027 wskaźniki określone w programie FEdKP 2021-2027, w oparciu o które dokonywany będzie postęp w realizacji programu, co stanowi wkład w osiągnięcie celów szczegółowych. Wskaźniki zostały określone zgodnie z „Metodologią szacowania wskaźników do programu Fundusze Europejskie dla Kujawsko-Pomorskiego 2021-2027”, 19 października 2022 r.

B) Ekopożyczka z premią dla przedsiębiorstw

CP2 / CS i		Ekopożyczka z premią dla przedsiębiorstw – efektywność energetyczna		
Typ instrumentu:		Pożyczka łączona z dotacją		
Cel instrumentu:		<ul style="list-style-type: none">Zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze MŚP		
Wielkość jednostkowej transakcji:	Min.	Max.	Karencja (max.)	Zapadalność (max.):
	-	3 mln zł	12 miesięcy (z opcją wydłużenia do 24 miesięcy)	15 lat
Szkodowość:	do 12%			
Założenia finansowe (w EUR)				
Wkład FEdKP			13 160 456	
Typy finansowanych projektów:				
Projekty zwiększające efektywność energetyczną przedsiębiorstw			<p>Modernizacja energetyczna przedsiębiorstw, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none">Modernizacja energetyczna budynków w przedsiębiorstwachWymiana lub modernizacja nieefektywnych źródeł ciepłaZastosowanie energooszczędnych technologii produkcji (w tym zakup energooszczędnych linii produkcyjnych)	

	<ul style="list-style-type: none"> • Odzyskiwanie energii w procesie produkcyjnym • Wymiana oświetlenia na energooszczędne • Budowa i przebudowa instalacji OZE wraz z magazynami energii (uzupełniająco) • Inne wydatki wpływające na wzrost efektywności energetycznej / oszczędność zużycia energii lub innych zasobów
Wsparcie bezzwrotne w ramach IF	
Projekty zwiększające efektywność energetyczną przedsiębiorstw	<ul style="list-style-type: none"> • Dopuszcza się udzielenie dotacji technicznej na wykonanie audytu energetycznego lub innych dokumentów poświadczających efekt energetyczny • Dopuszcza się umorzenie do 25% zależnie od wysokości efektu energetycznego (oszczędność energetyczna powinna być wykazana na poziomie minimum 30% oszczędności energetycznej dla wspieranych inwestycji); • Umorzenie może być zwiększone maksymalnie o 5% w przypadku wymiany/modernizacji nieefektywnego źródła ciepła lub podłączenia do sieci ciepłowniczej <p>Umorzenia mogą sumować się do 30% wartości pożyczki.</p>
Preferencje i grupa docelowa	
Odbiorcy ostateczni:	Mikro i małe przedsiębiorstwa, przedsiębiorstwa komunalne ³²
Oprocentowanie i inne opłaty:	Rynkowe (na poziomie stopy referencyjnej KE) lub preferencyjne, stałe w całym okresie kredytowania.
Inne charakterystyki i ewentualne preferencje	<p>Wymóg przeprowadzenia audytu energetycznego w przypadku projektów z zakresu efektywności energetycznej</p> <p>możliwe finansowanie w ramach pożyczki do 100%</p>

³² Posiadające siedzibę lub prowadzące działalność na terenie woj. kujawsko-pomorskiego. .

	kosztów realizowanej inwestycji ³³
Dźwignia:	1,1765
Spodziewany wkład w osiągnięcie celów szczegółowych	<p>Wskaźnik CS (i):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) (RCO001) – 33 przedsiębiorstwa; - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji (RCO002) - 33 przedsiębiorstwa; - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych (RCO003) – 33 przedsiębiorstwa; - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) (RCR026) – 47 177 MWh/rok - Szacowana emisja gazów cieplarnianych (RCR029) – 30 432 Tony równowaznika CO₂/rok

Uzasadnienie dla zmiany założeń dla ekopożyczki z premią dla przedsiębiorstw

1. Zmiana wysokości alokacji EFRR celowości zwiększenia poziomu alokacji w stosunku do wartości planowanej w analizie ex-ante dla FEdKP 2021-2027.

Mając na względzie sytuację gospodarczą, której kondycja zarysowana została w rozdziale 4, w tym m. in. wysokie koszty energii, której przyczynę stanowią sankcje nałożone przez kraje Unii Europejskiej na Rosję oraz rosyjskie sankcje odwetowe, należy podkreślić, że popyt na Ekopożyczkę z premią dla przedsiębiorstw będzie istotnie wyższy niż zakładany w analizie ex-ante dla FEdKP 2021-2027. W związku z tym Instytucja Zarządzająca zdecydowała się podnieść wartość przeznaczonych środków na ten produkt o ponad 13 mln euro, co było również przedmiotem prowadzonych negocjacji z Komisją Europejską w zakresie kształtu programu FEdKP 2021-2027.

2. Wsparcie bezzwrotne w ramach IF

W związku z wprowadzeniem w ramach programu krajowego pn. Fundusze Europejskie na rzecz Nowoczesnej Gospodarki na lata 2021-2027 premii kapitałowej na spłatę Kredytu ekologicznego dla przedsięwzięć termomodernizacyjnych realizowanych przez firmy, zwiększa się w ramach metryki produktu umorzenie zależne od osiągniętej skali efektywności energetycznej do 25%. W związku z tym, że umorzenie to może być sumowane z umorzeniem za wymianę nieefektywnych źródeł ciepła lub podłączenie do systemów ciepłowniczych maksymalne umorzenie w ramach produktu finansowego może oscylować na poziomie 30%.

3. Rozszerzenie katalogu ostatecznych odbiorców wsparcia:

³³ O ile wymóg wyższego wkładu własnego nie wynika z przepisów dotyczących pomocy publicznej.

Możliwość wsparcia przedsiębiorstw komunalnych wynika z wynegocjowanego odstępstwa w ramach dokumentu wynegocjowanego z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej pn. „Linia demarkacyjna, podział interwencji i zasad wdrażania programów krajowych i regionalnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027”, wrzesień 2022 r.

4. Spodziewany wkład w osiągnięcie celów szczegółowych

Zgodnie z treścią art. 58 ust. 3 lit. d elementem oceny ex-ante jest oczekiwany wkład instrumentu finansowego w osiągnięcie celów szczegółowych. Ocena stopnia osiągnięcia celów powinna zostać przeprowadzona zarówno w aspekcie ilościowym, wyrażonych osiągnięciem założonych w Programie wartości wskaźników, jak i jakościowym, odwołującym się do właściwości poszczególnych celów Programu i do zasięgu osiągniętego efektu. W związku z powyższym dodano w niniejszej ocenie ex-ante FEKP 2021-2027 wskaźniki określone w programie FEKP 2021-2027, w oparciu o które dokonywany będzie postęp w realizacji programu, co stanowi wkład w osiągnięcie celów szczegółowych. Wskaźniki zostały określone zgodnie z „Metodologią szacowania wskaźników do programu Fundusze Europejskie dla Kujawsko-Pomorskiego 2021-2027”, 19 października 2022 r.

5.3.2 Cel Szczegółowy 2 (ii) Wsparcie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju

A) Pożyczka OZE z premią

CP2 / CS ii		Pożyczka OZE z premią		
Typ instrumentu:		Pożyczka/ Pożyczka łączona z dotacją		
Cel instrumentu:		• Wzrost produkcji energii elektrycznej i ciepłej z OZE		
Wielkość jednostkowej transakcji:	Min.	Max.	Karencja (max.)	Zapadalność (max.):
	-	10 mln zł ³⁴	Do 6 miesięcy (instalacje do 50 kW) Do 24 miesięcy (instalacje pow. 50 kW) ³⁵	Do 10 lat (instalacje do 50 kW) Do 15 lat (instalacje pow. 50 kW)
Szkodowość:	Do 12%			
Założenia finansowe (w EUR)				
Wkład FEKP			30 095 592, w tym 12 202 263 - Rozwój małych instalacji OZE (jednostki wraz z przyłączeniem do sieci) –	

³⁴ Przy czym maksymalna kwota pożyczki może nie wystarczyć na pełne pokrycie kosztów największych dopuszczonych w linii demarkacyjnej instalacji (np. instalacja do produkcji energii z biomasy o mocy 5 MW może kosztować ok. 20-30 mln zł). Nie rekomendujemy jednak ich dalszego zwiększania, tak by jednostkowa pożyczka nie stanowiła zbyt dużego udziału w całkowitej wartości portfela pożyczki OZE.

³⁵ W przypadku poszczególnych rodzajów produkcji energii elektrycznej z OZE, maksymalne wartości będą zgodne z przyjętą linią demarkacyjną wynosząc: dla energii z wiatru, biomasy i wody – max. 5 MW, dla energii ze słońca i biogazu max. 0,5 MW. W przypadku produkcji energii ciepłej z OZE, limity wynoszą: dla biomasy – 5 MWth, dla geotermii – 2 MWth, dla energii ze słońca i biogazu – 0,5 MWth.

	<p>instalacje zawodowe, instalacje na potrzeby własne</p> <p>11 114 211 - Mikroinstalacje w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej</p> <p>6 779 118 - Projekty z zakresu realizacji instalacji OZE na potrzeby własne w przedsiębiorstwach</p>
Typy finansowanych projektów:	
Budowa i rozbudowa odnawialnych źródeł energii elektrycznej.	<p>Instalacje OZE (mikro i małe) produkujące energię elektryczną, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instalacje OZE produkujące energię elektryczną na własne potrzeby • Instalacje OZE produkujące energię elektryczną na sprzedaż • Magazyny energii (jako uzupełnienie instalacji OZE) • Stacje ładowania samochodów elektrycznych (uzupełniająco)³⁶
Budowa i rozbudowa odnawialnych źródeł energii cieplnej	<ul style="list-style-type: none"> • Instalacje OZE (mikro i małe) produkujące energię cieplną na własne potrzeby oraz na sprzedaż
Wsparcie bezzwrotne w ramach IF	
Projekty dotyczące instalacji OZE produkujących energię elektryczną	<ul style="list-style-type: none"> • Dopuszczalne w przypadku projektów dotyczących budynków użyteczności publicznej: umorzenie w wysokości do 40% wartości pożyczki + dodatkowo do 10% przy inwestycji w magazyn energii • Dopuszczalne w przypadku projektów dotyczących instalacji OZE do produkcji energii na potrzeby własne (z wyłączeniem budynków użyteczności publicznej): umorzenie do 20% wartości pożyczki + dodatkowo do 10% przy inwestycji w magazyn energii

³⁶ Sugerujemy uwzględnienie tego typu wsparcia w FE KP 2021-2027.

Projekty dotyczące instalacji OZE produkujących energię ciepłą	<ul style="list-style-type: none"> W przypadku projektów dotyczących instalacji OZE produkujących energię na potrzeby własne (niezależnie od podmiotu) umorzenie nie może przekraczać 50% wartości pożyczki
Preferencje i grupa docelowa	
Odbiorcy ostateczni:	Inwestorzy (w tym przedsiębiorcy) chcący wybudować na terenie województwa instalację wytwarzającą energię z OZE; podmioty zarządzające budynkami publicznymi; jednostki samorządu terytorialnego
Oprocentowanie i inne opłaty:	Rynkowe (na poziomie stopy referencyjnej KE) lub preferencyjne, stałe w całym okresie kredytowania.
Inne charakterystyki i ewentualne preferencje	Maksymalnie uproszczone formalności dla inwestycji do 50 kW
Dźwignia:	1,1765
Spodziewany wkład w osiągnięcie celów szczegółowych	<p>Wskaźnik CS (ii):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii ciepłej) (RCO022) – 36,4 MW - Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej z OZE (PLRO033) – 1 066 szt. - Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia ciepła) (RCR031) 39 567 MWh/rok

Uzasadnienie zmiany założeń dla pożyczki OZE z premią dla celowości zwiększenia poziomu alokacji w stosunku do wartości planowanej w analizie ex-ante dla FEKP 2021-2027.

1. Zmiana wysokości alokacji EFRR

W analizie ex-ante dla FEKP 2021-2027 ewaluator zaproponował kwotę alokacji na pożyczkę OZE z premią w wysokości 31 035 242 euro. W wyniku rozmów i negocjacji zarówno z Komisją Europejską oraz Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej wartość zaproponowanej alokacji z UE dla przedmiotowego produktu została ustalona na poziomie 30 100 000 euro. Jakkolwiek modyfikacja w tym zakresie jest nieznaczająca, a co za tym idzie nie jest konieczne dokonywanie zmian w ramach

aktualizacji ex-ante, to zasadnym jest wprowadzenie zmian w celu uspoźnienia zapisów oceny ex-ante dla FEdKP 2021-2027 z programem FEdKP 2021-2027.

2. Spodziewany wkład w osiągnięcie celów szczegółowych

Zgodnie z treścią art. 58 ust. 3 lit. d elementem oceny ex-ante jest oczekiwany wkład instrumentu finansowego w osiągnięcie celów szczegółowych. Ocena stopnia osiągnięcia celów powinna zostać przeprowadzona zarówno w aspekcie ilościowym, wyrażonych osiągnięciem założonych w Programie wartości wskaźników, jak i jakościowym, odwołującym się do właściwości poszczególnych celów Programu i do zasięgu osiągniętego efektu. W związku z powyższym dodano w niniejszej ocenie ex-ante FEdKP 2021-2027 wskaźniki określone w programie FEdKP 2021-2027, w oparciu o które dokonywany będzie postęp w realizacji programu, co stanowi wkład w osiągnięcie celów szczegółowych. Wskaźniki zostały określone zgodnie z „Metodologią szacowania wskaźników do programu Fundusze Europejskie dla Kujawsko-Pomorskiego 2021-2027”, 19 października 2022 r.

5.3.3 Cel szczegółowy 2(vi) Wsparcie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zasobooszczędnym

A) Ekopożyczka z premią dla przedsiębiorstw transformacja w kierunku GOZ

CP2 CS vi		Ekopożyczka z premią dla przedsiębiorstw - transformacja w kierunku GOZ		
Typ instrumentu:		Pożyczka łączona z dotacją		
Cel instrumentu:		<ul style="list-style-type: none">Transformacja w kierunku GOZ w sektorze MŚP		
Wielkość jednostkowej transakcji:	Min.	Max.	Karencja (max.)	Zapadalność (max.):
	-	3 mln zł	12 miesięcy (z opcją wydłużenia do 24 miesięcy)	15 lat
Szkodowość:	do 12 %			
Założenia finansowe (w EUR)				
Wkład FEdKP			5 392 000	
Typy finansowanych projektów:				
<ul style="list-style-type: none">Minimalizacja produkcji odpadów w procesach produkcyjnychZmiana procesów produkcyjnych na zasobooszczędne				
Wsparcie bezzwrotne w ramach IF				

Projekty transformacji w kierunku GOZ	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwa dotacja na rzecz wsparcia technicznego w obszarze GOZ • Umorzenie do 20% kwoty pożyczki po rozliczeniu inwestycji i wykazaniu efektu ekologicznego zależnie od skali ograniczania ilości odpadów powstających w procesach produkcyjnych w wyniku realizacji wspartej inwestycji
Preferencje i grupa docelowa	
Odbiorcy ostateczni:	MŚP i duże przedsiębiorstwa posiadające siedzibę lub prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego
Oprocentowanie i inne opłaty:	Rynkowe (na poziomie stopy referencyjnej KE) lub preferencyjne, stałe w całym okresie kredytowania
Inne charakterystyki i ewentualne preferencje	Możliwe finansowanie w ramach pożyczki do 100% kosztów realizowanej inwestycji ³⁷
Dźwignia:	1,1765
Spodziewany wkład w osiągnięcie celów szczegółowych	<p>Wskaźnik CS (iii):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) (RCO001) – 26 przedsiębiorstw; - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji (RCO002) - 26 przedsiębiorstw; - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych (RCO003) – 26 przedsiębiorstw;

Uzasadnienie zmiany założeń dla Ekopożyczki z premią dla przedsiębiorstw transformacja w kierunku GOZ dla celowości zmiany poziomu alokacji w stosunku do wartości planowanej w analizie ex-ante dla FEdKP 2021-2027.

1. Zmiana wysokości alokacji EFRR

W analizie ex-ante dla FEdKP 2021-2027 ewaluator zaproponował kwotę alokacji na ten produkt finansowy w wysokości 5 396 476 euro. W wyniku rozmów i negocjacji zarówno z Komisją Europejską oraz Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej wartość zaproponowanej alokacji z UE dla przedsięwzięć nastawianych na transformację w kierunku GOZ została ustalona na poziomie 5

³⁷ O ile wymóg wyższego wkładu własnego nie wynika z przepisów dotyczących pomocy publicznej.

392 000 euro. Jakkolwiek modyfikacja w tym zakresie jest nieznaczająca, a co za tym idzie nie jest konieczne dokonywanie takich modyfikacji w ramach aktualizacji ex-ante, to jednak zasadnym jest wprowadzenie takiej zmiany w celu uspołnienienia zapisów oceny ex-ante FEdKP 2021-2027 z programem FEdKP 2021-2027.

2. Rozszerzenie katalogu ostatecznych odbiorców wsparcia

Możliwość wspierania dużych przedsiębiorstw wynika z wynegocjowanej z Komisją Europejską treści programu FEdKP na lata 2021-2027. Rozszerzenie katalogu pożyczkobiorców przyczyni się do osiągnięcia celu neutralności klimatycznej UE do 2050 r. określonego w ramach Europejskiego Zielonego Ładu i realizacji działań wpisujących się w plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy. Decyzja wynika z istniejącej luki finansowej dla finansowania tego typu inwestycji oraz wykazanej wcześniej potrzeby wygenerowania znacznego efektu zachęty w ramach dedykowanego instrumentu zwrotnego. Ponadto, konieczność rozdzielenia oferty pożyczkowej od ekopożyczki dla firm na zwiększenie efektywności energetycznej stanowi istotne zawężenie możliwości wsparcia w ramach instrumentu finansowego jedynie do wąskiego katalogu działań na rzecz GOZ. To z kolei ogranicza „masę krytyczną” uzasadniającą zasadność wdrożenia instrumentu i zagraża powodzeniu jego wdrażania, stąd decyzja o możliwości oferowania wsparcia również dużym przedsiębiorstwom.

3. Spodziewany wkład w osiągnięcie celów szczegółowych

Zgodnie z treścią art. 58 ust. 3 lit. d elementem oceny ex-ante jest oczekiwany wkład instrumentu finansowego w osiągnięcie celów szczegółowych. Ocena stopnia osiągnięcia celów powinna zostać przeprowadzona zarówno w aspekcie ilościowym, wyrażonych osiągnięciem założonych w Programie wartości wskaźników, jak i jakościowym, odwołującym się do właściwości poszczególnych celów Programu i do zasięgu osiągniętego efektu. W związku z powyższym dodano w niniejszej ocenie ex-ante FEdKP 2021-2027 wskaźniki określone w programie FEdKP 2021-2027, w oparciu o które dokonywany będzie postęp w realizacji programu, co stanowi wkład w osiągnięcie celów szczegółowych. Wskaźniki zostały określone zgodnie z „Metodologią szacowania wskaźników do programu Fundusze Europejskie dla Kujawsko-Pomorskiego 2021-2027”, 19 października 2022 r.

5.4 CP 5 Fundusze europejskie na wzmocnienie potencjałów endogenicznych regionu

5.4.1 Cel szczegółowy 5 (i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

Uzasadnienie dla celowości braku realizacji w ramach programu FEdKP 2021-2027 produktu finansowego wskazanego w analizie ex-ante dla FEdKP 2021-2027 jako pożyczka rewitalizacyjna.

W analizie ex-ante dla FEdKP 2021-2027 zespół ekspercki zaproponował uruchomienie pilotażowej Pożyczki Rewitalizacyjnej z alokacją o wartości 6 mln EUR. Zauważył jednocześnie, że niewysoka wartość środków finansowych na jego uruchomienie może się okazać niewystarczająca do osiągnięcia masy krytycznej, uzasadniającej poniesienie nakładów finansowych, czasowych i kadrowych przez Instytucję Zarządzającą na jego uruchomienie oraz czy dostępna alokacja wraz z kosztami zarządzania będzie atrakcyjna, aby zainteresować pośrednika finansowego obsługą tego instrumentu. Ewaluator pozostawił zatem Instytucji Zarządzającej decyzję o uruchomieniu tego produktu. Mając na uwadze

przede wszystkim niski wolumen wsparcia na poczet proponowanego pilotażu oraz podejmowanie równolegle interwencji w formie dotacji w ramach CP5, rezygnuje się z wdrażania osobnego instrumentu finansowego. Jednocześnie w ramach Dz. 1.4 FEoKP dopuszcza się możliwość wydzielenia alokacji do 6 mln euro na rzecz wspierania inwestycji przyczyniających się do realizacji celów określonych w Gminnym Programie Rewitalizacji, a także zakłada premiowanie inwestycji zlokalizowanych na obszarach ujętych w GPR.

6. Uzasadnienie poziomu szkodowości w ramach instrumentów finansowych

Wobec zaproponowanych produktów finansowych należy odnieść się do ich szkodowości, rozumianej jako maksymalny poziom utraty kapitału jaki może ponieść podmiot wdrażający fundusz powierniczy w ujęciu produktowym. W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że Ewaluator w ocenie ex-ante dla FEoKP 2021-2027 odniósł się do szkodowości (stratowości) do danych ogólnopolskich dotyczących jakości portfela kredytowego (udostępnianych przez Komisję Nadzoru Finansowego) wskazując, że z danych tych wynika, iż jakość kredytów od wielu lat kształtuje się na zbliżonym poziomie. Udział kredytów ze stwierdzoną utratą wartości (na 30 czerwca 2021 r.) wyniósł 11,8% dla przedsiębiorców sektora MŚP oraz 13,1% dla przedsiębiorców indywidualnych. W długim okresie (dane począwszy od końca 2010 r.) udział takich kredytów dla obu grup przedsiębiorców oscyluje w granicach od ok. 10% do ok. 15%. Obserwując kształtowanie się udziału kredytów ze stwierdzoną utratą wartości w poszczególnych latach przyjąć można oszacowanie stratowości na poziomie ok. 12%-13%. Powyższe wartości ewaluator proponuje przyjąć jako sugerowane (zbliżone do wartości maksymalnych) także dla przyszłego portfela proponowanego instrumentu³⁸. Należy jednakże zwrócić uwagę, że ewaluator dokonał oceny szkodowości w odniesieniu do katalogu podmiotów uprawnionych do otrzymania pożyczki w oderwaniu od jej zakresu przedmiotowego (wyliczenia maksymalnej szkodowości dla sektora MŚP). W związku z tym, w oparciu o powyższą analizę należy przyjąć, że zaprezentowany w analizie poziom szkodowości znajduje zastosowanie także do wszystkich produktów, w ramach których ostatecznymi odbiorcami są podmioty z sektora MŚP. Wskazany poziom stratowości odnieść należy również do TBS, wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni mieszkaniowych i innych ostatecznych odbiorców niż wskazani poniżej.

Nieco inaczej kształtuje się natomiast szkodowość w sytuacji, gdy podmiotami uprawnionymi do wsparcia są jednostki samorządów terytorialnych (dalej: JST). Należy wskazać, że w przypadku odbiorców ostatecznych w grupie JST mamy do czynienia z podmiotami, które potrafią skutecznie zarządzać długiem, (informacja NIK z 2020 r.³⁹). Zatem w ich przypadku przyjęto stratowość na poziomie 10% jako adekwatne założenie.

7. Schemat systemu wdrażania instrumentów finansowych

Zgodnie z art. 59 ust. 3 lit. d Rozporządzenia ogólnego, Instytucja Zarządzająca może udzielić bezpośrednio zamówienia na wdrażanie instrumentu finansowego podmiotom, które również

³⁸ De facto, oszacowanie to uznać można jednak za wysoce konserwatywne, szczególnie w świetle informacji o stratowości oraz wartości pożyczek wypowiedzianych i windykowanych w segmencie instytucji pozabankowych – tzw. funduszy pożyczkowych. Jak wynika z danych publikowanych przez Polski Związek Funduszy Pożyczkowych, na koniec 2019 r. udział pożyczek o takim statusie w całym portfelu pożyczkowych kształtował się na poziomie nieco ponad 6%.

³⁹ Najwyższa Izba Kontroli, Zarządzanie długiem publicznym i płynnością jednostek sektora finansów publicznych, Warszawa 2020.

wchodzą w zakres stosowania art. 12 dyrektywy 2014/24/UE. Instytucja Zarządzająca podpisze Umowę o dofinansowanie z wybranym w trybie niekonkurencyjnym podmiotem wdrażającym fundusz powierniczy. Następnie podmiot ten dokona wyboru innych podmiotów do celów wdrożenia funduszy szczegółowych. Wybór podmiotów wdrażających fundusz szczegółowy będzie odbywał się na podstawie przejrzystych, proporcjonalnych i niedyskryminujących procedur, niedopuszczających do konfliktu interesów. Wybrany ww. podmiot będzie zobowiązany umową operacyjną do podjęcia działań zmierzających do realizacji założeń i celów Projektu oraz przyczyniać się do osiągnięcia wskaźników dla niego przyjętych.

Biorąc pod uwagę doświadczenie i stan wdrażania poszczególnych instrumentów finansowych w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020, gdzie wdrażanie instrumentów finansowych odbywało się w ramach współpracy Instytucji Zarządzającej z trzema Menadżerami Funduszu Funduszy, którzy byli odpowiedzialni za wybór pośredników finansowych, Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął decyzję o powierzeniu roli Menadżera Funduszu Powierniczego w ramach FE dKP na lata 2021-2027 – Kujawsko-Pomorskiemu Funduszowi Rozwoju sp. z o.o. Wybór Podmiotu wdrażającego Fundusz Powierniczy zostanie dokonany na podstawie:

- ustawy wdrożeniowej 2021-2027 na podstawie art. 59 ust. 3 lit. d. Rozporządzenia Ogólnego
- art. 214 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, tj. umożliwiające udzielenie zamówienia w trybie zamówienia z wolnej ręki w ramach instytucji tzw. in-house.
- pośrednio, art. 13 ust. 1a) Ustawy o samorządzie województwa. Ważną rolę odgrywa również wskazanie KPFR Sp. z o.o. w dokumentach strategicznych, które wprost wskazują KPFR Sp. z o.o. do pełnienia roli Menadżera Funduszu Powierniczego:-
- Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku - Strategia Przyspieszenia 2030+;
- Program Rozwoju Gospodarczego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Projekt Regionalna Instytucja Finansowa - KPFR IF 2021-2027);

oraz

- Uchwale nr 3/43/23 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie ustalenia obszarów wsparcia, typów działań oraz określenia listy propozycji projektowych dla niekonkurencyjnego sposobu wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027, zmieniona uchwałą nr 11/433/23 z dnia 15 marca 2023 r.

- Stanowisku Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w przedmiocie zatwierdzenia modelu wdrażania dla instrumentów w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 oraz środków zwróconych z perspektywy finansowej 2014-2020 z dnia 2 listopada 2022 r.

Model z jednym Menadżerem dla wdrażania instrumentów finansowych w perspektywie 2021-2027 zgodnie z decyzją Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest optymalny, gdyż podmiot ten został powołany do realizacji tożsamyh celów, a Województwo posiada w nim 100% udziałów. Ponadto, KPFR posiada niezbędne doświadczenie, potencjał i wiedzę. Z sukcesem wdraża w sposób niekomercyjny instrumenty finansowe w ramach IIF RPO WK-P 2007-2013 oraz RPO WK-P 2014-2020, a także w ramach reużycia środków wycofanych z instrumentów finansowych. Tym samym za

działanie o charakterze komplementarnym należy uznać powierzenie mu dodatkowych zadań w danym zakresie.

Ponadto, KPFR posiada odpowiedni potencjał ekonomiczny, prawny i organizacyjny. Wymaga tego z jednej strony skomplikowany charakter procesów wdrażania IF, z drugiej – potrzeba właściwego rozeznania środowiska instytucji finansowych, zarówno bankowych, jak i poza bankowych, które będą zaangażowane jako podmioty wdrażające fundusze szczegółowe.